

## **Valtakunnallisen saaristo-ohjelman laadinta**

755/13.04.01/2017

Saaristolautakunta 25.02.2020 § 10

Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää

Valtakunnallinen saaristo-ohjelma on ollut saaristopolitiikan perusta vuodesta 1995 lähtien. Se on keskeinen asiakirja saariston edunvalvonnassa sekä saaristopolitiikassa.

Saaristo-ohjelman tarkoituksena on toteuttaa saaristolain tavoitteita, tasapainottaa osaltaan aluekehitystä saaristo-, rannikko- ja vesistöalueilla ja hyödyntää saaristoisuutta, merta, järviä, jokia ja rantavyöhykettä aluekehitystekijöinä koko maassa.

Nykyisen ohjelman tavoitteet ovat laajat. Sen tavoitteena on edistää saariston liikenne- ja tietoliikenneyhteyksiä, saariston asemaa alue-, kunta- ja maakuntapolitiikassa, peruspalvelujen turvaamista, meriklusterin toimintaedellytysten turvaamista, saaristo- ja vesistömatkailun tuotekehitystä ja markkinointia, ammattikalastusta, asumisen lisääntymistä vapaa-ajan asunnoilla, vapaa-ajan asumisen kehittymistä ykkösasumiseksi, Itämeren ja vesistöjen suojelua, poikkeuksellisiin luonnonilmiöihin varautumista ja turvallisuutta sekä virkistykseen, luonnonsuojelun ja kulttuurin tarpeisiin vastaamista.

Saaristo-ohjelman toteutuksesta vastaavat ministeriöt, ELY-Keskukset, maakunnat, saaristoiset kunnat sekä järjestöt ja yritykset vuosittain käytävissään olevin tarkoitukseen osoitettavin valtion, EU:n, kuntien ja yksityisen sektorin varoin.

### **Uuden saaristo-ohjelman 2020-2023 laadinta on aloitettu**

Saaristo-ohjelmaan on tarkoitus uudistaa vastaamaan nykyisiä tarpeita. Laadintatyössä otetaan huomioon hallitusohjelman kirjaukset saariston pitkäjänteiseen kehittämiseen liittyvistä seikoista. Hallitusohjelman tavoitteena on turvata harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa ihmisten oikeudet peruspalveluihin alueiden yhteistyötä tukemalla, uusilla toimintatavoilla ja riittävillä resursseilla (palveluiden saatavuus, yhteiskunnan turva, liikkumisen edellytykset).

Ohjelman laadinnassa korostuu aiempiin saaristo-ohjelmiin nähden kolme erityistä asiakokonaisuutta: saaristojen moninaisuus (faktapohja), saaristojen asukkaiden tarpeiden tunnistaminen (saariston ääni) sekä erilaisten toimijoiden sitouttaminen (saaristokehittäjien näkemykset)

### **Ohjelman laadinnassa saariston ääni esiin**

Ohjelman laatimisella haetaan myös saaristopolitiikan nykyistä parempaa

tunnettavuutta ja toimijoiden sitouttamista. Tässä keskeistä on saaristolais-ten, viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, järjestöjen ja yrittäjien näke-myksen kuuleminen ja huomioiminen siitä, mitä kehittämistoimia saaristo heidän mielestään tarvitsee. Saaristolaisille tehtyyn ”Saariston ääni”-kyse-lyyn vastasi 2001 saaristolaista.

Näkemyksiä kootaan myös alueellisten työpajojen avulla (Turun työpaja 10.3.2020). Lisäksi kuullaan saariston kehittäjiä.

Valmis saaristo-ohjelma tulee koostumaan erilaisten saaristoalueiden ku-vauksesta, alueiden tarpeiden tunnistamisesta, napakasta strategiasta ja siihen liittyvästä toimenpidesuunnitelmasta. Valmis ohjelma julkaistaan syk-syllä 2020.

Viestintä- ja kehittämispäällikkö on saaristo-ohjelman ohjausryhmän jäsen.

#### VIESTINTÄ- JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ:

Saaristolautakunta merkitsee asian tiedoksi.

#### KOKOUSKÄSITTELY:

Keskustelussa päätettiin, että puheenjohtaja osallistuu Turun työpajaan 10.3.2020.

#### SAARISTOLAUTAKUNTA:

Saaristolautakunta päätti, että puheenjohtaja osallistuu Turun työpajaan 10.3.2020. Muilta osin viestintä- ja kehittämispäälli-kön ehdotus hyväksyttiin.

Saaristolautakunta 09.06.2020 § 15

Viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää:

Valtakunnallinen saaristo-ohjelma määrittää kansallisen saaristopolitiikan kehittämisteemat tuleville vuosille.

Ohjelman laadintatyö on edennyt ohjelman kommentointivaiheeseen.

Saaristo-ohjelmaluonnos on laadittu saariston asukkaita ja kehittäjiä kuun-nellen. Ohjelmassa esitetyt tavoitteet hyvän elämän saaristoalueiden saa-vuttamiseksi ovat nousseet esille ohjelmatyön aikana, joihin erityisesti toi-votaan näkemyksiä. Saaristoasiain neuvottelukunta määrittää myöhemmin konkreettiset toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Ohjelma julkaistaan syksyllä.

Saaristoasiain neuvottelukunta pyytää kommentteja liitteenä olevaan oh-jelmaluonnokseen maanantaihin 15.6.2020 mennessä. Kyseessä ei ole vi-rallinen lausuntokierros.

Viestintä- ja kehittämispäällikkö on saaristo-ohjelman ohjausryhmän jäse-nä osallistunut ohjelman laadintaan.

Ohjelma on esityslistan liitteenä (SAARISTOLTK 9.6.2020).

## VIESTINTÄ- JA KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ:

Saaristolautakunta keskustelee ohjelman sisällöstä ja esittää näkemyksiään sen tavoitteista.

## SAARISTOLAUTAKUNTA:

Saaristolautakunta päätti puheenjohtajan esityksestä esittää saaristoasiain neuvottelukunnalle, että saaristo-ohjelmassa tulee olla konkreettisia toimenpiteitä valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Siihen tulee sisällyttää myös toimenpiteitä, jotka liittyvät vieraslajien torjuntaan sekä kriisien vaikutukseen saaristossa (esim. pandemiat).